

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
Биро за развој на образованието
СКОПЈЕ 2

Примено:	Број	Примб:	Вредност
07	12/66		

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија” бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11) и член 30 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Македонија” бр. 103/08, 33/10, 116/10, 156/10, 18/11, 51/11, 6/12, 100/12 и 24/13), министерот за образование и наука ја утврди Наставната програма по работа со компјутер за VI одделение на деветгодишното основно образование за учениците со оштетен слух.

**АДАПТИРАНА НАСТАВНА ПРОГРАМА
ЗА УЧЕНИЦИТЕ СО ОШТЕТЕН СЛУХ**

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО**

РАБОТА СО КОМПЈУТЕР

VI ОДДЕЛЕНИЕ

**ДЕВЕТГОДИШНО
ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ**

Скопје, 2013

1. ВОВЕД

Наставата по предметот работа со компјутер на учениците им овозможува проширување на знаењата и здобивање вештини од областа на информатичката технологија, како и можност за креативно користење на компјутерот во наставата и учењето.

Учениците со овој наставен предмет ќе развиваат способности за успешно користење на готови компјутерски програми и ракување со компјутерот, кои ќе можат да ги употребат во изучувањето на другите наставни предмети. Оспособеноста на учениците за користење на ИКТ ќе им овозможи олеснување во процесот на учење, како и нивно вклучување во новите предизвици на животот.

Предметот *работа со компјутер* е задолжителен предмет во VI одделение, а застапен е со 1 час неделен фонд, односно со 36 часа годишен фонд.

2. ЦЕЛИ НА НАСТАВАТА ВО VI ОДДЕЛЕНИЕ

Ученикот/ученичката:

- да користи образовен софтвер;
- да ги препознава основните граѓбени елементи на компјутерот и да ги идентификува нивните основни функции;
- да се оспособи правилно да го користи компјутерот, неговите составни делови и надворешни уреди;
- да се оспособи етички да ги користи компјутерската опрема и програмите;
- да се оспособи правилно да седи пред компјутер и правилно да ги поставува рацете врз глумчето и тастатурата;
- да го користи оперативниот систем за комуникација со компјутерот и да извршува едноставни активности со прозорци и икони, папки и датотеки;
- да ги користи услугите на Интернет за: учење, пребарување по клучни зборови и категории, примање и праќање електронски пораки;
- да се оспособува да истражува и да ја оценува точноста, релевантноста, соодветноста и можностите на електронските информатциски извори;
- да го проширува и продлабочува стекнатото информатичко знаење низ практично реализирање задачи и проекти со изучените кориснички програми;
- да се оспособува да комбинира различни кориснички програми при реализација на одредена задача;
- да се оспособува да комбинира елементи во нова целина;
- да се оспособи стекнатото знаење за работа со компјутер да може да го користи за креативно изготвување на продукти - текстови, цртежи со едукативна, контролна, креативна и/или забавна содржина.

3. КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ

РАБОТА СО КОМПЈУТЕР			
Програмско подрачје: ОБРАЗОВЕН СОФТВЕР (ориентационо 6 часа)			
Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ да се оспособи да користи образовен софтвер; ❖ да се поттикнува да ги стимулира когнитивните функции (мислење, помнење, внимание), моторните сподобности и визиомоторната координација преку работа со компјутер. 	<p>Користење образовен софтвер</p>		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Презентирање и демонстрација на достапен образовен софтвер соодветен на интересите на учениците (пр., едукативниот пакет G Compris). ➤ Практична работа на компјутер, работа со образовен софтвер и навигација низ него со помош на врски (линкови), корелација со другите наставни предмети. ➤ Стимулирање на координацијата помеѓу раката и очите при движење на компјутерското глувче, поттикнување на интеракцијата и комуникацијата, развој на моториката и визиомоторната координација со изведување правилни и координирани движења со глувче, активности кои ја потенцираат и афирмираат успешната изведба.

Програмско подрачје: КОМПЈУТЕРИ (ориентационо 6 часа)

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ да се оспособи правилно да седи пред компјутер и правилно да ги поставува рацете врз глумчето и тастатурата; ❖ да се оспособи за поврзување на периферните хардверски компоненти со компјутерот; ❖ да ги препознава основните градобени елементи на компјутерот и да ги идентификува нивните основни функции; ❖ да се оспособи правилно да ги извршува основните операции во оперативниот систем; ❖ да се оспособи да ги користи помошните програми за обработка на текст. 	<p>Здрава работна околина, правилно седење пред компјутер</p> <p>Поврзување на периферни хардверски компоненти</p> <p>Компјутерски систем</p>	<p>Периферни хардверски компоненти</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Презентација, демонстрација, илустрирање, видеозаписи (како правилно се седи на компјутер, правилна положба на телото и рацете). ➤ Дискусија, презентација за последиците од неправилното седење пред компјутер. ➤ Демонстрација/презентација за поврзување на периферните хардверски компоненти со компјутерот. ➤ Практично запознавање со хардверските компоненти преку презентирано расклопување на компјутер или преку видеозапис, слики и нивна класификација според функционалноста - влезни единици, централна единица, излезни единици, надворешна меморија.
<ul style="list-style-type: none"> ❖ да се оспособи правилно да ги извршува основните операции во оперативниот систем; 	<p>Работа со икони и прозорци, датотеки и папки</p>		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Изведување практични вежби и задачи со постојниот оперативен систем: правилно вклучување и исклучување на компјутерот, креирање папки, копирање и преместување, преименување и бришење папки и датотеки, избор и извршување на програми.
<ul style="list-style-type: none"> ❖ да се оспособи да ги користи помошните програми за обработка на текст. 	<p>Изработка на текстуален документ во помошна програма за обработка на текст</p>		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Практична работа на компјутер со користење на изучените алатки од помошната програма за обработка на текст соодветна со интересите и можностите на ученикот.

Програмско подрачје: МУЛТИМЕДИЈА (ориентационо 4 часа)

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ да ги користи програмите за работа со звучни и видеозаписи. 	Работа со звучни и видеозаписи		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Практични активности со програмите за звучен запис и видеозапис соодветни со интересите и можностите на ученикот.

Програмско подрачје: ИНТЕРНЕТ (ориентационо 6 часа)

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ да ги осознае, почитува и применува правилата за безбедно користење на Интернетот; ❖ да се оспособи да користи веб; ❖ да се оспособи да користи електронска пошта. 	<p>Безбедно користење на Интернет</p> <p>Користење на веб</p> <p>Електронска пошта</p>	<p>Електронски материјали (информации, податоци, слики)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Користење на едукативни игри (и други материјали) за безбеден Интернет (пример веб страна: http://bezbednonainternet.org.mk). ➤ Практични активности со веб прелистувач и веб пребарувач соодветни со интересите и можностите на ученикот (пр., пребарување, прибирање електронски материјали - текстови, слики од Интернет). ➤ Практични активности со електронска пошта.

Програмско подрачје: ОСНОВИ НА ЦРТАЊЕТО (ориентационо 6 часа)

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ да се оспособи да создава производ следејќи поставени барања и критериуми; ❖ да ги применува алатките од програмата за изработка на креативни, едукативни и забавни цртежи. 	<p>Креирање или репродукција на цртеж според зададени параметри (тема, изглед)</p> <p>Креирање цртеж</p>	<p>Цртеж – шема</p> <p>Геометриски трансформации</p>	<p>Креирање цртеж со следење на упатства за цртање (пр., цртање сообраќајни знаци, знамиња на држави, комбинирање на цртеж со текст во форма на честитка или покана).</p> <p>➤ Практична работа на компјутер со користење на изучените алатки од програмата за цртање. Пример за активности:</p> <ul style="list-style-type: none"> - изработување цртеж - шема (боенка); - изработување цртеж - шема од готови објекти, со чие копирање и поставување може да се креираат различни цртежи (пр., цртање грозд или цвеќе со помош на круг кој се означува како блок, а потоа се копира и преместува) - креирање цртеж од една фигура и нејзини графички трансформации (аквариум со риби и др.).

Програмско подрачје: ОБРАБОТКА НА ТЕКСТ (ориентационо 8 часа)

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ да се оспособи правилно да користи тастатура за внесување, промена и движење низ документот; ❖ да се оспособува да изработи производ со различни графички објекти; 	<p>Правила за пишување текст</p> <p>Правилна работа со тастатура со помош на готов софтверски програм</p> <p>Примери за изработка на оригинални документи</p> <p>Изработка на текстуален документ</p>	<p>Правилно користење на тастатурата со прстите на двете раце</p>	<p>➤ Правилно почетно позиционирање (поставување) и користење на прстите на тастатурата.</p> <p>➤ Презентација на готов текст креиран според правилата за правилно пишување.</p> <p>➤ Корекција на готов текст според правилата за правилно пишување.</p>

<p>❖ да се оспособува самостојно да одредува и комбинира различни алатки за креирање документ.</p>			<p>➤ Практична работа на компјутер со користење на изучените алатки од програмата за обработка на текст соодветна со интересите и можностите на ученикот. Пример за активности: (со комбинирани содржини - текст, слика, графички објект) креирање насловна страна, илустрирање на приказна, мени за ресторан, страна од училиштен весник, покана за роденден, постер за натпревар, мапа на загубено богатство и др.).</p>
--	--	--	--

Напомени за начинот на планирање и реализација на наставните програми

Во паралелките во посебните основни училишта и во посебните паралелки при редовните основни училишта составот на учениците е изразито хетероген. За учениците со посебни образовни потреби, согласно видот и степенот на попреченоста, треба да се практикува строго диференциран и индивидуализиран пристап во рамките на воспитно – образовниот процес. Ваквиот приод е во функција на нивните индивидуални специфични потреби, а, се очекува да резултира со развивање на индивидуалните потенцијали, и, секако максимални академски постигања.

Во тој контекст, наставниците кои реализираат настава со овие ученици треба:

- да се обидат при изготвувањето на планирањето (доколку видот и степенот на попреченоста на учениците во паралелката го дозволува тоа) да планираат исти содржини, цели и активности за целата паралелка;
- за учениците во паралелката чиј вид и степен на попреченост не дозволува наставниците да планираат исти содржини, цели и активности за целата паралелка, тогаш за нив треба да планираат парцијална партиципација во рамките на содржините, целите и активностите кои ги реализира целата паралелка;
- доколку видот и степенот на попреченост е многу сериозен наставникот пристапува кон изготвување интересен индивидуален образовен план за тие ученици во рамките на адаптираните наставни програми (при изготвувањето на индивидуалниот образовен план наставникот може да користи наставни содржини и цели и од наставните програми од претходните учебни години). Кога наставникот во индивидуалниот образовен план користи наставни содржини и цели и од наставните програми од претходните учебни години, треба да ги наведе одделеното, содржините, како и целта на нивното повторно обработување.

4. ДИДАКТИЧКИ ПРЕПОРАКИ

Препораки за користење на годишниот фонд на часови:

За секое предвидено подрачје е предложен ориентационен годишен фонд на часови, односно:

- Образовен софтвер – 6 часа;
- Компјутери – 6 часа;
- Мултимедија – 4 часа;
- Интернет – 6 часа;
- Основи на цртање – 6 часа; и
- Обработка на текст – 8 часа.

Од предвидениот вкупен фонд на часови по програмски подрачја дозволени се отстапувања во согласност со специфичностите на средината во која се наоѓа училиштето. Исто така, во рамките на вкупниот годишен фонд на часови во програмските подрачја, дозволени се отстапувања и во однос на зачестеноста на конкретните цели, содржини и активности. Имено, бројот на часовите треба да се приспособи кон потребите на конкретното училиште (животната средина од која доаѓаат учениците, нивниот културно-социјален и образовен статус, претходна подготовка на учениците, претходна подготовка за работа на компјутер). Во тој контекст некои содржини ќе се повторуваат повеќепати за сметка на други кои ќе се работат со помал фонд на часови. Исто така, се препорачува флексибилност во времетраењето на часовите во функција на потребите и интересите на учениците.

Наставни средства:

- учебник за работа со компјутер избран на ниво на училиштето и одобрен од страна на министерот;
- други извори на учење во непосредната околина: предмети и појави во природата, како и појави во општеството и односите меѓу луѓето;
- енциклопедии, речници, атласи, карти и сл.;
- Интернет, образовни софтвери;
- списанија;
- аудиовизуелни средства.

5. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Во текот на наставата по Работа со компјутер во VI одделение се препорачува формативно следење кое вклучува изработка и водење портфолио на учениците што опфаќа:

- собирање на показатели (ученички изработки на компјутер) за секој ученик посебно;
 - тековни (формативни) однапред подготвени евалуациски листи за секој ученик, кои се изработуваат по секоја негова конкретна активност која е специфична.
- Во текот на наставата, врз основа на сознанијата од формативното оценување се оформува описна и бројчана оценка, а на крајот на наставната програма се изведува бројчана оценка.

Начини на проверување и оценување

Во согласност со природата на програмата по предметот Работа со компјутер во шесто одделение оценувањето треба да се реализира: усно, практично, презентација и сл.

Други средства и постапки за следење и оценување: контролни листови, домашни работи, тестови на знаења.

6. ПРОСТОРНИ УСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗИРАЊЕ НА НАСТАВНИТЕ ПРОГРАМИ

Програмата во однос на просторните услови се темели на Нормативот за простор, опрема и наставни средства за деветгодишното основно училиште донесен од страна на министерот за образование и наука.

7. НОРМАТИВ ЗА НАСТАВЕН КАДАР

Наставата по работа со компјутер може да ја реализира лице кое завршило:

- студии по информатика VII/1, наставна насока и применета насока со педагошко - психолошко и методска подготовка;
- математика - информатика VII/1, наставна насока;
- компјутерска техника, информатика и автоматика, VI/1 со педагошко – психолошка и методска подготовка;
- завршени дипломски студии од областа на информатиката, информатичките или информациско - комуникациски технологии на акредитираните универзитети во Република Македонија или во странство со домашна акредитација, VII/1, со педагошко- психолошка и методска подготовка;
- дополнителна дефектолошка дообразба согласно Законот за основно образование.

Изготвил: работна група,

координатор Марија Симонова, советник во Бирото за развој на образованието - Скопје

Контролирал: м-р Митко Чешларов, раководител на сектор во Бирото за развој на образованието – Скопје

Одобрил: м-р Весна Хорватовиќ, директор на Бирото за развој на образованието - Скопје

8. ПОТПИС И ДАТУМ НА ДОНЕСУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по работа со компјутер за шесто одделение на деветгодишното основно образование за учениците со оштетен слух, на предлог на Бирото за развој на образованието, ја утврди

на ден -----

Скопје

Министер,

Спиро Ристовски

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
Бр. 11-3985/1
19 08 20 19 год.
СКОПЈЕ

